

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 393
din data de 26.07.2023

Dosar nr: 365/2021

Petiția nr: 3590/14.05.2021

Petent:

Părți reclamate : PRO TV SRL(în continuare R1)
în continuare R2)

Obiect: în cadrul reportajului difuzat la emisiunea **"Romania, Te iubesc!"**, din data de 25.04.2021, petentului i-a fost denigrată imaginea

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

- 1. PRO TV SRL** cu sediul social în București, Bdul. Pache Protopopescu nr. 105, parter, camera 101, sector 2
- cu comunicarea actelor de procedură la sediul Pro TV SRL din București, Bdul. Pache Protopopescu nr. 105, parter, camera 101, sector 2

II. Procedura de citare a părților

- În temeiul art. 20 alin. (4) din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.
- Prin adresa înregistrată sub nr. 3590/02.07.2021 a fost citat petentul iar prin adresele înregistrate sub nr. 5029/02.07.2021 au fost citate părțile reclamate, fără un termen de audiere, din cauza contextului evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2. Prin citație, petentul a fost informat că a fost ridicată din oficiu excepția de necompetență ca urmare a solicitării de a se dispune măsurile necesare în vederea înlăturării consecințelor faptei de discriminare.
- Procedură legal îndeplinită.
- Potentul, prin adresa înregistrată sub nr. 5548/23.07.2021 a depus solicitare de stabilire a unui termen în vederea audierii la sediul CNCD.
- Partea reclamată a depus punct de vedere prin adresa înregistrată sub nr. 5826/03.08.2021.

8. Prin adresele înregistrate sub nr. 7330/29.09.2021 au fost citate părțile reclamate pentru termenul stabilit de Consiliu în data de 12.10.2021.
9. Procedură legal îndeplinită.
10. Petentul a depus la dosar o hotărâre a judecătorei Sector 2 București și o adresă de la CNA cu privire la emisiunea la care se face referire în petiție.
11. Prin adresa înregistrată sub nr. 7594/11.10.2021 partea reclamată Pro TV SRL solicită soluționarea speței în lipsă și reiterează faptul că e depus punct de vedere la citarea anterioară. Este comunicat petentului punctul de vedere al părții reclamate.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

12. În data de 25 aprilie 2021, la ora 18:00, postul de televiziune PRO TV a difuzat emisiunea *"Romania, Te iubesc!"*, emisiune prezentată ca urmare a unei anchete realizate de C S.
13. În cadrul reportajului difuzat cu o durată totală de 39 minute și 49 secunde, de la min. 08:45 - 11:00 moderatorii emisiunii aduc în atenția publicului o serie de informații false și nedovedite, redată în cele ce urmează:
14. **Min. 08:45 - fostul viceprimar D B este acuzat ca a preluat camarila și a rafinat sistemul** - afirmație legată de evenimentele de la „Colectiv” care au șocat o țară întreagă și care a reprezentat și debarcarea primarului, iar dosarul instrumentat a scos la iveală un sistem de spagi și corupție care au permis această tragedie. Petentul susține că aceste afirmații sunt false, lipsite de orice suport probator, nefiindu-i solicitată opinia cu privire la cele prezentate, fiind lipsit de dreptul la opinie și dreptul la apărare. Aceste informații sunt prezentate cu scopul de a denigra și discredita imaginea petentului menționându-se că „este acuzat” fără a aduce clarificări cu privire la natura acestor acuzații. Contextul prezentării acestor afirmații conturează imaginea petentului ca fiind implicat în faptele de natură penală despre care se vorbește în emisiune precum și despre legătura petentului cu clanurile prezentate în emisiune. Prezentarea informațiilor nu are la bază nicio dovadă sub aspectul existenței vreunui dosar penal pe rolul organelor de cercetare penală care să aibă ca obiect fapte de „corupție” sau „spaga” din perioada și în legătură cu dosarul „Colectiv”. De asemenea nu există și nu s-a adus nicio dovadă care să susțină afirmația ca petentul „a preluat camarila”. Nu există nicio legătură dovedită între clanurile prezentate în acest reportaj cu petentul.
15. **Min. 10:21 - Un colaborator apropiat i-a fost P F, membru al Clanului Sportivilor, cel care a fost responsabil ani de zile cu proiectele imobiliare din sector.** Se precizează că această afirmație este complet falsă. Pe lângă faptul că petentul a răspuns acestei întrebări în scris menționând expres că nu există nicio legătură cu P. F. aceștia au ignorat răspunsul, nu i-au prezentat opinia în cadrul emisiunii și nu au adus nicio dovadă în sprijinul acestor afirmații „Reporter: Care este relația domnului primar cu persoane presupuse a face parte din așa-zisul Clan al Sportivilor: R N, R R, M B, G M, G I, P FI, M M? - Răspuns: Nu există nicio relație. O parte dintre cei menționați au avut construcții demolate pe raza Sectorului 4 și în unele cazuri exista procese cu primăria Sector 4, unele încă în derulare, ca urmare a acțiunilor de demolare inițiate de administrația publică locală.” Se apreciază că menționarea repetată a numelui petentului alături de aceste clanuri și persoane despre care se afirmă că ar fi săvârșit fapte cu

caracter penal conduce fără dubiu la asocierea numelui acestuia cu persoanele din acest Clan al Sportivilor și întărește convingerea telespectatorilor ca petentul este un mafiot, infractor și interlop.

16. Vorbindu-se despre M M se arată la min. 13:33 că: „Reporter: acesta avea un restaurant în parcul copiilor și pentru că nu a mai vrut să dea spăgi s-a trezit cu localul dărâmat.

Avocat M: Toata chestiunea a plecat de la faptul ca domnul M a refuzat să își vândă prăvălia. G i-a propus să o vândă cu 120.000 mii euro. Deci, corupția este la nivelul factorilor de decizie din sectorul 4. G - ai spus în felul următor. Dacă nu mi-o vinzi atunci eu ți-o demolez sau ți-o iau.

Reporter: susținând că nu are toate actele în regulă pe clădire și că nu și-a plătit impozitele reprezentanții, ADP Sector 4 sub supravegherea poliției comunitare au dărâmat fără drept restaurantul medieval. Subiectul a fost mediatizat anul trecut în campania electorală pentru ca actualul primar General N D a intervenit împotriva presupuselor abuzuri săvârșite de administrația B.”

17. Cu privire la acest subiect se menționează numele petentului implicându-l în „presupuse abuzuri săvârșite de administrația B” fără a se solicita un punct de vedere nici Primăriei Sectorului 4 și nici petentului. Asocierea petentului cu Clanul Sportivilor ca fiind o grupare de infractori precum și cu liderul acestora, întărește convingerea celor care urmăresc emisiunea că petentul ar fi un mafiot, interlop și un infractor. Apelativele folosite discriminează petentul prin prezentarea unor pretinse fapte care nu au suport real și nu există o condamnare dar și prin cuvintele atribuite precum „mafiot”, „interlop” care îl supune pe acesta unui tratament injust prin prisma funcției de primar pe care o deține față de alți primari în general.

18. Dreptul la onoare, la demnitate, la viață privată a fost încălcat în mod evident prin toate manifestările jurnaliștilor, prin conținutul de informații din cuprinsul emisiunii întrucât acestea constituind acuzații publice, repetate și nefondate la adresa petentului sunt de natură a-l supune unui tratament injust.

19. Funcția de primar pe care a dobândit-o în urma încrederii cetățenilor pe baza mandatului încredințat este periclitată prin asocierea acestuia cu fapte de natura penală săvârșite de către primari. Autorii emisiunii lasă să se înțeleagă că primarii sectorului 4 ar fi corupți și că aceștia sunt în „mâinile clanurilor”.

20. Din analiza întregii emisiuni rezulta o acțiune concentrată împotriva petentului, care a depășit cu mult dreptul la informare și libertatea de exprimare, iar afirmațiile mincinoase și calomniile adresate acestuia sunt de natură a-l defavoriza nejustificat.

21. Se depune la dosar o adresă prin care CNA informează că în ședința publică din 31.08.2021, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul de monitorizare întocmit de direcția de specialitate pentru emisiunea „România, te iubesc!” difuzată de partea reclamată R1 în data de 25.04.2021. În cadrul acestei ediții a fost prezentată o anchetă despre lumea interlopă bucureșteană, anchetă cu titlul „Gruparea criminală - brand de Capitală”.

22. Membrii Consiliului au vizionat secvențe relevante din emisiunea menționată și au audiat punctul de vedere al reprezentantului postului, care a precizat că autorul anchetei a încercat să obțină toate punctele de vedere. Potrivit raportului de monitorizare, cele mai multe informații prezentate au fost despre Clanul Sportivilor din Sectorul 4. De asemenea, au existat precizări despre Clanul B, Gruparea C, Clanul Ș din zona Ferentari, care ar fi

traficat droguri, Clanul C din zona Obor, care ar fi controlat tarabele din zonă și ar fi făcut trafic cu țigări netimbrate.

"Sunt prezentate răspunsurile la întrebările adresate de post, date în scris de D B, cu privire la subiectele anchetei prezentate în cadrul emisiunii:

C S: Deși am solicitat un interviu filmat domnului primar B, în repetate rânduri, acesta a refuzat. Ne-a trimis, în schimb, un răspuns în scris în care afirmă că: Voce din off: Nu are legătură cu persoane presupuse a fi membre ale Clanului Sportivilor. Spune că relația cu M G a ieșit din sfera tipului de relație de interes public. Nu comentează detalii ale unui proces aflat pe rol și afirmă că nu s-a mai întâlnit cu M G de mai bine de un an. Restructurările din Poliția Locală le pune pe seama eficientizării activității și au ca scop reducerea infracționalității. Și că toate personajele la care noi am făcut referire și-au ocupat postul prin concurs. D B afirmă că nu deține bunuri imobiliare prin interpuși sau care să nu fie trecute în declarația de avere. În ce privește dezvoltarea urbanistică, PUZ-ul Sectorului 4 a fost realizat pentru a permite dezvoltarea zonei".

23. Se arată că în urma dezbaterilor din ședința publică, a existat o propunere de sancționare a radiodifuzorului cu somație publică, dar aceasta nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi adoptată.

Susținerile părții reclamate

24. Prin punctul de vedere depus de către partea reclamată R1 se invocă excepția inadmisibilității petiției și a necompetenței generale a CNCD.

25. Deși petentul solicită constatarea și sancționarea contravenției prevăzută de art. 15 din O.G. nr. 137 /2000, obligarea părților să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii prin care se constată săvârșirea contravenției, precum și orice măsură necesară pentru înlăturarea consecințelor acestei fapte întrucât s-ar fi difuzat un material cu conținut discriminator la adresa petentului, acesta din urmă nu arată în concret care este modalitatea în care partea reclamată a avut o conduită de natură a-l discrimina și nici nu indică modalitatea în care acesta a fost discriminat și nici criteriul în baza căreia a avut loc această discriminare dintre cele prevăzute de actul normativ invocat.

26. În cuprinsul materialului difuzat de partea reclamata R1 sunt dezbătute doar subiecte de un interes public major, prezentându-se informații din surse verificate. Aceste subiecte au fost dezbătute și anterior, pe larg, de către mass-media, dintre entitățile care au realizat materiale similare putând exemplifica RiseProject sau Libertatea.

27. În sesizare, petentul susține în mod profund neîntemeiat faptul că informațiile prezentate sunt „complet false, lipsite de orice suport probator”, însă nu indică cum aceste informații, chiar neadevărate să fi fost, reprezintă o discriminare. Realizatorul materialului, partea reclamată R2, face vorbire chiar în cadrul materialului reclamat despre faptul că i-a fost solicitată petentului o intervenție filmată, însă acesta a refuzat-o pe motiv că este o perioadă aglomerată, în care se votează bugetul de venituri și cheltuieli, promițând însă că va trimite câteva răspunsuri scrise. De asemenea, deși au fost trimise foarte târziu, într-un moment când promo-ul emisiunii era deja difuzat pe postul reclamat R1, reclamatul R2 a dat citire parțial răspunsurilor formulate de către petent.

28. Este total eronată susținerea petentului potrivit căreia sintagma „D B este acuzat că a preluat camarila (...)” ar conduce la ideea că acesta este implicat în fapte de natură penală. Se arată că verbul "a acuza", este sinonim cu "a învinovăți, a învinui", neavând în toate cazurile o conotație penală. În continuare, petentul realizează o înșiruire de fraze

ce constituie pure supoziții despre intenția părții reclamate, fără a se baza pe o situație concretă și care reprezintă doar niște opinii ale despre scopul realizării anchetei jurnalistice.

29. Despre relația cu dl. P. F., pe care petentul, din motive necunoscute, o neagă, în cadrul materialului s-a precizat că acesta ar fi fost un "colaborator apropiat" al acestuia, în calitate sa de Consilier în Consiliul Local al Sectorului 4 în perioada 2012-2016 și membru, respectiv Președinte al Comisiei de Urbanism, îndeplinind aceste funcții în cadrul administrației Sectorului 4, apreciem că nu este eronată afirmația potrivit căreia acesta ar fi fost colaborator, care activa în cadrul aceleiași administrații.

30. Petentul citează în mod triunchiat afirmațiile realizatorului materialului. Astfel că, deși, în cadrul materialului a fost specificat că "ADP Sector 4 sub supravegherea poliției comunitare au dărâmat fără drept restaurantul medieval", în realitate, în material s-a susținut faptul că demolarea a avut loc "fără drept de apel". Or, "fără drept" reprezintă o activitate realizată în mod ilegal, abuziv, în timp ce "fără drept de apel" se referă la o situație definitivă. Partea reclamată nu a susținut în cadrul materialului faptul că restaurantul ar fi fost demolat ilegal, menționând chiar că abuzurile ADP sector 4 sunt "presupuse".

31. În legătură cu susținerea petentului că presupusele asocieri între acesta și Clanul Sportivilor „întărește convingerea celor care urmăresc emisiunea că petentul ar fi un mafiot, interlop și un infractor„, conduce la concluzia că cetățenii ar avea formată deja această opinie datorită unor situații și evenimente independente de materialul realizat de partea reclamată și că acest material vine doar în sprijinul credințelor deja existente.

32. Se arată că pe tot parcursul petiției, petentul face o înșiruire de termeni care nu definesc noțiuni sinonime, exprimări lipsite de un minim de logică elementară și asupra cărora nu se pot formula apărări, întrucât nu se poate desprinde ideea pe care a urmărit petentul să o susțină. Petentul mai susține și următoarele: „*Cuvintele atribuite precum „mafiot”, „interlop”* care supune petentul unui tratament injust din prisma funcției de primar pe care o deține față de alți primari în general". Nu se înțelege la ce se referă petentul, având în vedere faptul că o persoană care deține funcția de primar nu reprezintă o categorie defavorizată în sensul OG nr. 137/2000 și nici nu face parte dintr-o minoritate bazată pe un criteriu ocrotit de același act normativ.

33. Partea reclamată învederează faptul că, "România, te iubesc!", este o emisiune de marcă, care este rezultatul efortului permanent, combinat și profesionist, al unei vaste echipe jurnaliști, personal tehnic, etc, având ca scop primordial promovarea și respectarea valorilor constituționale ale dreptului la informare și a valorilor legale statuate în întreaga legislație audiovizuală, cu precădere în Legea audiovizualului nr. 504/2002 și Codul de reglementare a conținutului audiovizual, dar și în reglementările și codurile aplicabile privind etica jurnalistică .

34. Se solicită respingerea sesizării ca inadmisibilă, neîntemeiată.

IV. Cadrul legal aplicabil

35. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1

„(3) România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.”

Art. 29 - Libertatea conștiinței

„(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjpire religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate.

(6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.”

Art. 30 - Libertatea de exprimare

„(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(2) Cenzura de orice fel este interzisă.

(3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.

(4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.

(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.

(6) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

(7) *Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*

(8) *Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.”*

O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată

Art. 2

„(1) În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Art. 15

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia. ”

Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale

Art. 10 Libertatea de exprimare

(1) *„Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.*

(2) *Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”*

Art. 14 Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

V. Motivele de fapt și de drept

36. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare fiind supuse analizei o serie de informații publicate la adresa petentului, apărute în reportajul difuzat în cadrul emisiunii „Romania, Te iubesc!”, în data de 25 aprilie 2021, la ora 18:00 la postul de televiziune reclamat R1.

37. Potrivit art. 63 alin. (1) din Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor, *„Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.”*

38. Colegiul director se pronunță cu precădere asupra excepțiilor invocate de către partea reclamată. În consecință cu privire la excepția de inadmisibilitate, Colegiul director urmează a o respinge întrucât dreptul petentului de a depune sesizare cu privire la afirmațiile diseminate în spațiul public este de netăgăduit.

39. Cu privire la excepția necompetenței materiale a CNCD aceasta nu subzistă întrucât Consiliul are competențe reale pe afirmații ce pot fi analizate din perspectiva libertății de exprimare.

40. În drept, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care articolele postate de reclamat, mesajele transmise de aceste postări, precum și eventuale comentariile survenite pe marginea postărilor, ar fi putut aduce atingere dreptului de imagine al petentului, prin lezarea demnității, astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

41. Pe fond, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părții reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

42. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) prin care s-a stabilit un set de condiții pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, elemente analizate în fiecare caz în parte adus la cunoștința CNCD.

43. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

44. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2, alin. (8) din OG nr. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

45. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane.

46. Protecția demnității unei persoane sau a unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile din mesajele postate, obiect al prezentei sesizări, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul categoriei sociale, ori
- un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane legat de apartenența la un grup – astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

47. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

48. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

49. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („*pressing social need*”).

50. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

51. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

52. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv în analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care sunt redate cele ce urmează:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilită în mod convingător;

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități.

53. În scopul de a determina dacă substraturile reportajului realizat constituie instigare la ură prin care se încalcă dreptul la demnitate al persoanei publice, Colegiul director va examina: *obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autorul reportajului.*

Obiectivul urmărit de reclamați

54. Obiectivul urmărit de părțile reclamate este important: a dorit aceasta să disemineze informații reale publicului cu privire la un subiect ori a dorit să prezinte persoana (petentul) într-o ipostază degradantă? În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

55. Colegiul director apreciază că, în speță, reportajul difuzat a avut rolul de a informa publicul cu privire la activitatea persoanei publice din prisma funcției acesteia, scopul fiind să indice unele elemente individualizate din perspectiva activității de primar al sectorului 4.

Contextul în care a fost diseminată afirmația

56. Moderatorii emisiunii „Romania, Te iubesc!”, au difuzat un reportaj pe postul de televiziune reclamat R1, în data de 25 aprilie 2021, la ora 18:00, prin care au adus în atenția publicului o serie de informații despre petent: **min. 08:45** - *fostul viceprimar D B este acuzat ca a preluat camarila și a rafinat sistemul*, **min. 10:21** - *„Reporter: Care este relația domnului primar cu persoane presupuse a face parte din așa-zisul Clan al Sportivilor: R N, R R, M B, G M, G I, P F, M M? - Răspuns: Nu există nicio relație. O parte dintre cei menționați au avut construcții demolate pe raza Sectorului 4 și în unele cazuri exista procese cu primăria Sector 4, unele încă în derulare, ca urmare a acțiunilor de demolare inițiate de administrația publică locală.”*

57. Informațiile derulate pe tot parcursul emisiunii nu fac în totalitate referire la petent, ci și la unele persoane ce ar face parte din anturajul acestuia.

58. Astfel, Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică,

neaducând atingere persoanei dintr-o anumită latură contextuală, conținutul declarațiilor fiind unul politic.

Conținutul afirmației

59. În data de 25 aprilie 2021 la ora 18:00, pe postul de televiziune reclamat R1 a fost difuzată emisiunea „*Romania, Te iubesc!*”, emisiune prezentată ca urmare a unei anchete realizate de reclamatul R2.

60. În cadrul reportajului difuzat cu o durată totală de 39 minute și 49 secunde, **de la min. 08:45 la min. 11:00** moderatorii emisiunii aduc în atenția publicului o serie de informații nedovedite. Redăm mai jos mesajul postat de partea reclamată:

➤ **La min. 08:45 - fostul viceprimar D B este acuzat ca a preluat camarila și a rafinat sistemul** - afirmație legată de evenimentele de la "Colectiv". Prezentarea informațiilor nu are la bază nicio dovadă sub aspectul existenței vreunui dosar penal pe rolul organelor de cercetare penală care să aibă ca obiect fapte de „corupție” sau „spaga” din perioada și în legătură cu dosarul Colectiv. De asemenea nu există și nu s-a adus nicio dovadă care să susțină afirmația ca petentul „a preluat camarila”. Nu există nicio legătură dovedită între clanurile prezentate în acest reportaj cu Petentul.

➤ **Min. 10:21 - Un colaborator apropiat i-a fost P F, membru al Clanului Sportivilor, cel care a fost responsabil ani de zile cu proiectele imobiliare din sector.** „*Reporter: Care este relația domnului primar cu persoane presupuse a face parte din așa-zisul Clan al Sportivilor: R N, R R, M B, G M, G I, P F, M M? - Răspuns: Nu există nicio relație. O parte dintre cei menționați au avut construcții demolate pe raza Sectorului 4 și în unele cazuri există procese cu primăria Sector 4, unele încă în derulare, ca urmare a acțiunilor de demolare inițiate de administrația publică locală.*” - menționarea repetată a numelui petentului alături de aceste clanuri și persoane despre care se afirmă că ar fi săvârșit fapte cu caracter penal conduce fără dubiu la asocierea numelui acestuia cu persoanele din acest Clan al Sportivilor și întărește convingerea telespectatorilor ca petentul este un mafiot, infractor și interlop.

Rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor

61. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului textului din articolul supus controlului este determinantă. Autorul postării mesajului este politician, președinte al organizației PNL Sector 4, cu o carieră politică apreciată, fiind o persoană implicată în activitatea comunității din care face parte.

62. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar, în mod deosebit, are un caracter indispensabil pentru persoanele care sunt în categoria formatorilor de opinie, cu o vastă activitate în domeniul politic. Este esențial pentru aceste persoane să evite comentariile care pot răspândi și pot conduce la creșterea intoleranței atunci când se exprimă în spațiul public.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

63. Colegiul director apreciază că exprimările folosite în cuprinsul articolelor nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

64. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care aceasta o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, *chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare* (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un autor cunoscut/o persoană politică, opiniile formulate având un larg impact.

65. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit, caz în care nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare. Reiterăm faptul că este esențial pentru persoanele cu activitate în domeniul politic ca atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor.

66. În luarea deciziei Colegiul director se raportează la art. 30 din Constituția României care asigură libertatea de exprimare și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți.

67. O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul identificat de petent, în speță cu privire la funcția de primar pe care acesta o deține politic. Cerința manifestării comportamentului părții reclamate în public, de natură a aduce atingere demnității umane îndreptat împotriva unei persoane și legat de apartenența acesteia la un anumit partid politic, nu este îndeplinită în cauză.

68. Afirmățiile reclamate au avut în vedere descrierea unor anumite categorii de persoane și organizații politice, respectiv portretizarea celor care fac parte dintr-o anumită formațiune politică din care generic face parte și persoana menționată. Conținutul declarațiilor este unul politic, exprimarea fiind una mult mai permisivă în ceea ce privește declarațiile politice.

Concluzii

69. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și pluraliste. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial și esențial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

70. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică (CEDO, Lingens c. Austriei).

71. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “libertatea

de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, *între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România*).

72. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de alte persoane publice, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără nici un fel de deosebire.

73. Exprimarea liberă a opiniilor reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

74. Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că nu sunt încălcate prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, fapt pentru care nu se impune o interferență a statului în limitarea libertății de exprimare întrucât acestea **se încadrează în limitele libertății de exprimare**, astfel cum este consacrat acest drept în legislația internă și în convențiile internaționale privind protecția drepturilor omului, respectiv în jurisprudența internă și internațională.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare republicată, se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ;
2. O copie a prezentei hotărâri va fi comunicată părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

DIACONU Adrian Nicolae – Membru

BABUȘ Radu – Membru

BĂNICĂ Cerasela Claudia – Membru

GRAMA Horia – Membru

JURA Cristian - Membru

MOȚA Maria – Membru

*Data redactării: 02.11.2023
Redactată și motivată A.N.D./F.L.I.*

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu